

ban. Ez az osztrák barokkfestészet fénykorán vezet végig, gyűjteményünknek e körbe tartozó, jellegzetes rajzanyaga kapcsán.

Külön említjük HOFFMANN Edith másik, *Henrik csukárdi plébános miniátor* című dolgozatát, mert ez a középkori magyar könyvdíszítő művészetnek egy homályos kérdését helyezi új, minden belső ellenmondást megszüntető megvilágításba. A gyulafehérvári BATTYÁNY-könyvtár 1377. évből származó Esztergomi Missaléjának művészi díszét ezideig az onegy kéz munkájának tekintették s az egészet a benne megnevezett ISTVÁN fia, HENRIK csukárdi plébánosnak tulajdonították. A dolgozat szerzője most kimutatja, hogy a kódexnek csak kilenc kis, figurális kezdőbetűje, a címlap egyes részletei s ezenkívül még egyetlen lap vallanak az elsősorban kalligráfus csukárdi plébános kezére, a többi illuminálás száz évvel későbbi eredetű s 1487—1488 közt a kódex akkori tulajdonosának, HAN János pozsonyi kanonoknak megrendelésére készült. E második kéz nyoma fellelhető több egykorú pozsonyi kéziratban. Mindezek közeli rokonságot mutatnak egy csoport, ROHR salzburgi érsektől készítettett kézirat művészi díszével, mely Ulrich SCHREIER salzburgi illuminátortól származik. Meglehet, hogy későbbi időszakban HAN kanonoknak is ő dolgozott, de még valószínűbb, hogy valamelyik, esetleg pozsonyi származású tanítványa és modorának hű követője készítette valamennyi HAN által megrendelt kéziratdíszítést, közte a HENRIK csukárdi plébánostól megkezdett Esztergomi Missale folytatólagos festését is. A Missale híres kánonlapja sem az első illuminátortól ered, stílusának kora és iránya ezt is a XV. századvégi salzburgi iskola termékei közé utalja.

Az Évkönyv valamennyi közleményét gazdag és kitűnően reprodukált képanyag díszíti. Az egész, tizenöt éves kötet nemcsak tartalmilag áll a legjobb nyugateurópai színvonalon, hanem külső megjelenésében is vetekszik a külföldi nagy képgyűjtemények hasonló természetű kiadványaival.

Sz—ö.

Argentínai magyarok könyvtárának címjegyzéke. A könyvtárt a m. k. kormány megbízásából adományozta dr. *Scitovszky* Béla m. k. belügyminiszter. Összeállította dr. *Sikabonyi* Antal m. nemz. múz. könyvtárnok. Budapest, 1928. 80, 90 (2) l., 1 képmell.

Brazíliai magyarok könyvtárának címjegyzéke. A könyvtárt a m. kir. kormány megbízásából adományozta dr. *Scitovszky*

Béla m. k. belügyminiszter. Összeállította dr. *Sikabonyi* Antal m. nemz. múz. könyvtárnok. Budapest, 1928. 8°, 90 (2) l., 1 képmell.

A m. kir. kormány nemes elhatározása közel két-kétezer kötetes könyvtárt juttatott ajándékképen a tengerentúlra vetett magyarok közül egyelőre az argentinai, illetőleg brazilai közösségnek. A kormányhatározat végrehajtásával megbízott dr. *Scrovszky* Béla belügyminiszter a két teljesen azonos könyvtár anyagának összeállítását dr. *Áldásy* József államtitkárnak, a kivándorlási főosztály vezetőjének irányítása mellett dr. *Sikabonyi* Antal m. nemz. múz. könyvtárnokra bízta. A nagy körültekintéssel és szerető gonddal megoldott szép feladatról híven beszámol a most kibocsátott címjegyzék, mely — a két sorozat helyi rendeltetésének megfelelően — kétféle címlap-változattal jelent meg; maga a két sorozat egyébként teljesen azonos. Összeválogatásukban az irányító elv az volt, hogy ötletszerű könyvhalmaz helyett valóban kész könyvtárt nyújtsanak. Bennök megtalálható a szépirodalmi és ismeretterjesztő művek legjava, mindaz, ami várható olvasóközönségük szellemi szükségleteit kielégítheti. Túlnyomó részük magyar művekből áll, hisz rendeltetésük elsősorban az, hogy elszakadt véreinket velök mintegy belevonjuk a magyar szellemi közösségbe. Fordított művek főleg az amerikai magyaroaktól ismert és kedvelt angol és amerikai szerzők műveiből találhatók, úgyszintén a hazai szerzők munkáiból is az angol nyelvű fordítások kerültek bele a könyvtárba.

A katalógus jól áttekinthető négy főcsoportra oszlik. Az elsőben — a gyűjteményes sorozatok mellett — a lexikonok, szótárak és nyelvtanok sorakoznak, a másodikban a szépirodalmi művek, külön a versesművek és színdarabok s külön a kötetlen formájúak. A harmadik főcsoport az ismeretterjesztő műveket foglalja magában, szakok szerinti csoportosításban, végül az utolsóban az ifjúsági művek találhatók.

A könyvjegyzék a lehető legegyszerűbb, mindenben a gyakorlati igényekkel számoló felállítási és nyilvántartási rendszert követi, s a használatban szükséges kölcsönzőfüzettel és olvasóigazolvánnyal is el van látva. Magukban a könyvekben pedig a használat idején ellenőrzésül szolgáló kusztozsz-kartonlapok találhatók.

A jól összeállított s kiváló gyakorlati érzekkel használatba helyezett könyvtárak remélhetőleg jelentékeny közműveltségi és nemzeti hivatást fognak betölteni.

Sz.